

Koha-kirjastojärjestelmään siirtyminen ja Koha-Suomi Oy :n osakkuus

KULTVAP 15.10.2026 § 73

Valmistelija

Marjut Tiisala

Satakirjastot-kirjastokimppaan kuuluvat kaikki Satakunnan kuntien kirjastot Eura, Eurajoki, Harjavalta, Huittinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kokemäki, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori, Rauma, Siikainen, Säkylä ja Ulvila. Kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, asiakasrekisteri ja kokoelmatietokanta.

Satakirjastot käyttävät tällä hetkellä Axiell Finland Oy:n Aurora-kirjastojärjestelmää. Järjestelmä on ollut Satakirjastoissa käytössä lähes yhdeksän vuotta ja on tulossa käyttöikänsä päähän. Axiell Finland Oy tarjoaa Auroran seuraajaksi Quria-kirjastojärjestelmää, joka on tällä hetkellä käytännössä ainoa Suomen yleisille kirjastoille tarjolla oleva kaupallinen kirjastojärjestelmävaihtoehto. Quriaa käyttää Suomessa kahdeksan kirjastokimppaa, asukasluvultaan yhteensä hieman yli 600 000 henkilöä.

Vaihtoehtona kaupalliselle järjestelmälle on avoimeen lähdekoodiin perustuva Koha-kirjastojärjestelmä. Koha on tällä hetkellä käytössä Suomessa yhdeksässä kirjastokimpassa, joiden yhteenlaskettu asukasmäärä on lähes 2 000 000. Suomessa Koha-kirjastojärjestelmän tukipalveluja tuottaa v. 2016 perustettu Koha-Suomi Oy, täysin kuntien omistama in house -yhtiö, jonka kautta kunnat yhteistyössä ylläpitävät ja kehittävät Koha-kirjastojärjestelmää. Yritys toimii non-profit-periaatteella; sen tavoitteena ei ole tuottaa taloudellista voittoa. Yritys toimii tiiviissä yhteistyössä omistajakuntien kirjastojen kanssa ja on aktiivinen toimija kansainvälisessä Koha-yhteisössä.

Koha-Suomi Oy:n osakkuus perustuu kunnan asukaslukuun. Yhtiön nykyisten ehtojen mukaan kunta merkitsee asukaslukuaan vastaavan määrän osakkeita, ja osakkeen merkintähinta on 0,15 euroa tai yhtiökokouksen määränemmistöllä päättämä muu hinta. Uusi osakas sitoutuu samalla yhtiön osakassopimukseen.

Kirjastojärjestelmän vaihtoa on valmisteltu Satakirjastoissa vuodesta 2024 lähtien. Valmisteluun on osallistunut eri Satakirjastojen edustajia. Satakirjastojen johtoryhmälle järjestettiin alkuvuodesta 2026 tutustumistilaisuudet sekä Quria- että Koha-järjestelmiin. Järjestelmien vertailun ja käytyjen keskustelujen perusteella Koha on arvioitu Satakirjastojen tarpeisiin paremmaksi ja tulevaisuuden kannalta kestävämmäksi ratkaisuksi.

Kohan etuna on avoimeen lähdekoodiin perustuva toimintamalli sekä järjestelmän jatkuva kehittäminen yhdessä käyttäjäkuntien kanssa. Koha-Suomi Oy:n omistajina ja palvelujen käyttäjinä olevat kunnat osallistuvat järjestelmän kehittämiseen. Järjestelmän kehittäminen ei samalla tavalla perustu kaupallisen järjestelmätoimittajan tuote- ja versiopäätöksiin, mikä on yksi tärkeä järjestelmän pitkäaikaisista eduista.

Kankaanpään kaupungin osalta Koha-Suomi Oy:n osakkeiden hankintahinta on yhteensä 1877 euroa (asukasluku 31.12.2025: 12 508). Koha-järjestelmän käyttöönotosta Kankaanpäälle aiheutuviksi

kertaluonteisiksi käyttöönoton kustannuksiksi vuosille 2027 ja 2028 arvioidaan yhteensä 7588 euroa (sis. liittymismaksu eli osakkeiden osto, konversio, projektityöntekijä).

Satakirjastojen vertailussa Kohan vuotuiset kustannukset ovat edullisemmat kuin Qurian. Koha-järjestelmän käyttöpalvelu-, ylläpito- ja pääkäyttäjäkustannukset Kankaanpään kaupungille ovat arviolta 7859 euroa vuodessa. Vastaavat Quria-järjestelmän arvioidut olisivat 11 037 euroa vuodessa. Porin kirjasto on aiemmin jättänyt laskuttamatta muita kuntia nykyisen Aurora-järjestelmän pääkäyttäjäkuluista, Auroran vuosittaiset kustannukset Kankaanpään kaupungille ovat 6649 euroa.

Satakirjastojen johtoryhmä on kokouksessaan 11.6.2026 päättänyt, että Satakirjastot pyrkivät liittymään Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjiksi vuoden 2028 alusta alkaen. Liittyminen tapahtuu siten, että kunnat hankkivat Koha-Suomi Oy:n osakkeita ja sitoutuvat Kohan käyttöönottoon vuoden 2027 aikana. Lopullinen liittyminen edellyttää kunkin Satakirjastoihin kuuluvan kunnan päätöstä.

Koha-Suomi Oy:n hallitus päättää mahdollisuudesta merkitä yhtiön osakkeita. Kun Satakirjastojen kunnat ovat liittyneet yhtiön osakkaiksi, voidaan varsinainen käyttöönottoprosessi käynnistää yhteistyössä Koha-Suomi Oy:n kanssa. Käyttöönottovaiheen arvioitu kesto on noin vuosi.

Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönottoprojekti vaatii ylimääräistä taloudellista kertapanostusta, mutta kulut jatkossa ovat kilpailukykyiset. Hankintaprosessi ja käyttöönotto vaativat myös rittävää kirjaston henkilöstöresurssia.

Kankaanpään kaupungin hallintosäännön 1.6.2026 § 22 mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta vastaa toimialansa yleisestä kehittämisestä ja suunnittelusta sekä päättää toiminnassa noudatettavista yleisistä periaatteista. Koha-Suomi Oy:n osakkeiden hankkiminen ja osakassopimukseen liittyminen kuuluvat puolestaan kaupungin omistajaohjaukseen liittyvänä asiana kaupunginhallituksen ratkaistaviksi.

Varsinainen Koha-kirjastojärjestelmäpalvelun hankintapäätös tehdään erikseen Kankaanpään kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaisen euromääräisen hankintatoimivallan perusteella.

Yritysvaikutukset

Hankinnalla on myönteinen vaikutus valittuun palveluntuottajaan. Vaikutukset muihin yrityksiin ja paikalliseen työllisyyteen ovat vähäiset.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Fabig Mari

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää

1. hyväksyä Kankaanpään kaupunginkirjaston siirtymisen osana Satakirjastot-kirjastokimppaa Koha-kirjastojärjestelmän käyttäjäksi tavoitteellisesti 1.1.2028 alkaen ja osallistumisen järjestelmän käyttöönottoprosessiin vuoden 2027 aikana;
2. esittää kaupunginhallitukselle, että Kankaanpään kaupunki hankkii Koha-Suomi Oy:n osakkeita yhtiön osakkuuden edellyttämän, Kankaanpään kaupungin asukasluvuun perustuvan määrän, yhteensä 1877 eurolla, ja sitoutuu Koha-Suomi Oy:n voimassa olevaan osakassopimukseen; sekä

3. toteaa, että Koha-kirjastojärjestelmän varsinainen hankintapäätös tehdään erikseen kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaisen hankintatoimivallan perusteella.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus

Lisätietoja antaa

Kirjastotoimenjohtaja Marjut Tiisala, puh. 044 577 2422

KHALL 26.10.2026
3174/02.08.00/2026

Valmistelija

Mika Hatanpää

Yritysvaikutukset

Hankinnalla on myönteinen vaikutus valittuun palveluntuottajaan. Vaikutukset muihin yrityksiin ja paikalliseen työllisyyteen ovat vähäiset.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä periaatteessa Kankaanpään kaupungin liittymisen Koha-Suomi Oy:n osakkaaksi ja yhtiön osakkuuden edellyttämän asukaslukuun perustuvan osakkeiden hankinnan
2. käynnistää osakkuuden ja osakassopimukseen liittymisen valmistelun yhteistyössä Satakirjastojen kuntien ja Koha-Suomi Oy:n kanssa siten, että valmisteltu osakassopimus ja osakkeiden hankinnan lopulliset ehdot tuodaan erikseen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi; sekä
3. todeta, että Koha-kirjastojärjestelmäpalvelun varsinainen hankintapäätös tehdään erikseen kaupungin hallintosäännön 24 § mukaisen hankintatoimivallan perusteella.

Päätös

Täytäntöönpano

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Lisätietoja antaa

Kirjastotoimenjohtaja Marjut Tiisala, puh. 044 577 2422
